

24 Νοεμβρίου 2006
Αριθμ. πρωτ. 7302/05/3
Πληροφορίες: Ευτ. Φυτράκης
☎ 210-72.89.708

Αντιστράτηγο κ. **Αν. Δημοσχάκη**
Αρχηγό Ελληνικής Αστυνομίας
Π. Κανελλοπούλου - 4
101 77 ΑΘΗΝΑ

Θέμα: Αναστολή εκτέλεσης απέλασης και καταχώριση στον Ε.Κ.ΑΝ.Α.

Σχετ.: Αρ.πρωτ. 7302/05/1/22.09.2005 ΣτΠ
Αρ.πρωτ.3/848651-204218/5.12.2005/ΕΛΑΣ/Δνση Αλλοδ./1^ο Τμ./Γρ. 3^ο

Κύριε Αρχηγέ,

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρθρο 103 § 9 του Συντάγματος και το ν.3094/2003, εξέτασε αναφορά αλλοδαπής με αντικείμενο την άρνηση εισόδου στη χώρα εκ μέρους της Ελληνικής Αστυνομίας (ΕΛ.ΑΣ.). Μετά από μελέτη του σχετικού υλικού, η έρευνα της Αρχής ολοκληρώνεται με τη σύνταξη του παρόντος εγγράφου, το οποίο γνωστοποιείται και κοινοποιείται αρμοδίως.

I. Ιστορικό.

Η κ. *** ***, ρουμανικής ιθαγένειας, καταδικάστηκε από το Μονομελές Πλημ/κείο Καλαμάτας (απόφ. **6047/1999**) σε φυλάκιση τεσσάρων (4) μηνών ενώ διατάχθηκε και η απέλασή της (από το δικαστήριο). Βάσει αυτής της απόφασης καταχωρίστηκε στον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθυμητών Αλλοδαπών (Ε.Κ.ΑΝ.Α.) και απομακρύνθηκε από την Ελλάδα. Στις **18.01.2005** επιχείρησε να εισέλθει στη χώρα, οπότε της απαγορεύθηκε η είσοδος («Άρνηση εισόδου στα σύνορα», αριθμ. πρωτ. 9447/2/309/α, Α.Τ. Αερολιμένα Ηρακλείου) λόγω της καταχώρισής στον Ε.Κ.ΑΝ.Α. και στο SIS. Η ενδιαφερόμενη στις **17.03.2005** υπέβαλε αίτηση ακυρώσεως και αίτηση αναστολής κατά της άρνησης εισόδου στη χώρα και επ' αυτών εκδόθηκε στις **22.03.2005** Προσωρινή Διαταγή του Διοικητικού Πρωτοδικείου Ηρακλείου (αρ. 60/2005) με την οποία διατάχθηκε η «*αναστολή εκτέλεσης της 9447/2/309/α/18-1-2005 απόφασης άρνησης εισόδου στα σύνορα, του Αστυνομικού Διευθυντή Ηρακλείου*». Η προσωρινή αυτή διαταγή επιδόθηκε στον Αστυνομικό Δ/ντή Ηρακλείου και στο Διοικητή του Α.Τ. Αερολιμένος Ηρακλείου στις **28.03.2005** (ώρες: 11:35 και 12:10 αντίστοιχα).

Η κ. *** *** έφτασε, εκ νέου, στο αεροδρόμιο Ηρακλείου στις **28.03.2005** (βράδυ), προκειμένου να εισέλθει και να παραμείνει στη χώρα, μαζί με τον έλληνα σύζυγό της. Ωστόσο η είσοδος αυτής δεν επετράπη λόγω της

προηγούμενης, από 18.01.2005, «Άρνησης εισόδου στα σύνορα». Σημειώνεται εξάλλου ότι με την απόφαση **1029/30.03.2005** του Τριμελούς Πλημ/κείου Ηρακλείου διατάχθηκε η «μη εκτέλεση της παρεπόμενης ποινής της δικαστικής απέλασης», που είχε επιβληθεί με την υπ' αριθμ. 6047/1999 απόφαση του Μον. Πλημ. Καλαμάτας. Παρ' όλα αυτά, η κ. *** *** παρέμεινε στο αεροδρόμιο μέχρι και τις **05.04.2005**, οπότε της επιτράπη να εισέλθει στη χώρα.

Τέλος, με τη (μεταγενέστερη βέβαια) απόφαση 53/2005 της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα η κ. *** *** διεγράφη από τον Ε.Κ.ΑΝ.Α. και το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν.

II. Η θέση της Διοίκησης.

Για τη διερεύνηση της συγκεκριμένης υπόθεσης η Αρχή απηύθυνε σχετικό έγγραφο στην Αστυνομική Δ/νση Ηρακλείου (αρ.πρωτ. 7302/05/1/22.09.2005) ζητώντας τη διερεύνηση του θέματος, ιδίως ως προς τη νομιμότητα των ενεργειών των αστυνομικών οργάνων. Στο έγγραφο αυτό απάντησε το Αρχηγείο της ΕΛ.ΑΣ. (αρ.πρωτ. 3/848651-204218/5.12.2005/ΕΛΑΣ/Δνση Αλλοδ./1ο Τμ./Γρ. 3^ο) χορηγώντας πληροφορίες και έγγραφα διαφωτιστικά της υποθέσεως.

Η ΕΛ.ΑΣ. υποστήριξε ότι επειδή «η δικαστική απόφαση απέλασης, εξακολουθεί να ισχύει και μετά την απέλαση του αλλοδαπού» ενώ «η μη εκτέλεση της παρεπόμενης ποινής της απέλασης δεν επάγεται την άρση της νομιμότητας και της ισχύος της, οι δε απορρέουσες έννομες συνέπειες παύουν μόνο υπό τις οριζόμενες από το νόμο προϋποθέσεις» δεν ήταν δυνατή η διαγραφή της ενδιαφερομένης από τον Ε.Κ.ΑΝ.Α. Αντίθετα απευθύνθηκε σχετικό ερώτημα στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Ηρακλείου ενώ ακολούθως επιτράπη η είσοδος στη χώρα, χωρίς προηγούμενη διαγραφή από τον ΕΚΑΝΑ. Τέλος η καθυστέρηση στην είσοδο της κ.*** *** αποδίδεται στις «αντικρουόμενες αποφάσεις».

III. Νομικό πλαίσιο.

Α). Σύμφωνα με το **ν. 3386/2005, άρ. 82 παρ. 1** «*Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης τηρεί κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών. Τα κριτήρια και η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής αλλοδαπών από τον κατάλογο αυτόν καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης.*» Παράλληλα, σύμφωνα με την Κ.Υ.Α. 4000/2/7-α/03 (ΦΕΚ Β 392/2003) περί καθορισμού των κριτηρίων και της διαδικασίας για την εγγραφή και τη διαγραφή αλλοδαπών από τον Ε.Κ.ΑΝ.Α. (άρ. 1 παρ. 1), που ίσχυε κατά τον επίμαχο χρόνο, «[σ]τον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθυμητών Αλλοδαπών (Ε.Κ.ΑΝ.Α.) εγγράφονται: α. Οι αλλοδαποί, σε βάρος των οποίων διατάχθηκε η απέλαση από τη Χώρα, βάσει δικαστικής ή διοικητικής απόφασης. [...]». Εξάλλου σύμφωνα με το αρ. 3 παρ. 2 της ίδιας Κ.Υ.Α. «[η] εγγραφή παύει αυτοδικαίως να ισχύει: α.... β.... γ. ... δ. Με την κατάργηση της δικαστικής απόφασης που επέβαλε την απέλαση». Κρίσιμος στη συγκεκριμένη υπόθεση αποβαίνει ο

καθορισμός της έννοιας της «κατάργησης» της δικαστικής απόφασης με την οποία επιβλήθηκε η απέλαση. Ωστόσο με τη νεότερη Κ.Υ.Α. 4000/4/32-ΙΒ'/4.9.2006 (ΦΕΚ: Β-1353/14.09.2006) καταργήθηκαν οι ως άνω διατάξεις ενώ επήλθε ουσιώδης μεταβολή στη δεύτερη ως άνω περίπτωση, αφού πλέον (άρ. 3 παρ. 2) «*Η εγγραφή παύει αυτοδικαίως να ισχύει: α. ... β. ... γ. Από την έκδοση απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης, με την οποία επιτρέπεται η επάνοδος του αλλοδαπού στη χώρα, σύμφωνα με τα άρθρα 74 ή 99 του Ποινικού Κώδικα και για όσο χρονικό διάστημα ορίζεται στην απόφαση. δ. Με την κατάργηση της δικαστικής απόφασης που επέβαλε την απέλαση. ε. Από την αναστολή εκτελέσεως της απόφασης απέλασης από το αρμόδιο δικαστήριο και για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή αυτή.*»

Β). Η επιρροή που ασκεί η άρση της εκτελεστότητας (κατ' άρ. 565 ΚΠΔ) της δικαστικής απόφασης, που διατάσσει απέλαση, στην αντίστοιχη εγγραφή του αλλοδαπού στον Ε.Κ.ΑΝ.Α. και ιδίως αν η πρώτη οδηγεί σε αυτοδίκαιη διαγραφή από τον δεύτερο έχει ήδη αποτελέσει αντικείμενο νομικού προβληματισμού και πραγμάτευσης. Ειδικότερα:

Σχετική με το ζήτημα είναι **υπ' αρ. 243/2004 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.)** σε ερώτημα του Υπουργείου Δημοσίας Τάξης (Δ/νση Οργάνωσης – Νομοθεσίας – Τμ. 2ο) που αφορούσε το αν η δικαστική απόφαση που εκδίδεται κατ' άρ. 565 ΚΠΔ, με την οποία αναστέλλεται η διάταξη καταδικαστικής απόφασης περί απελάσεως, συνεπάγεται κατάργηση της καταδικαστικής απόφασης κατά το σκέλος που επέβαλε την απέλαση, με περαιτέρω υποχρέωση της Διοίκησης για διαγραφή του καταδικασθέντα από τον Ε.Κ.ΑΝ.Α. Το ΝΣΚ αποφάνθηκε ότι: «... η απόφαση του Πλημμελειοδικείου, η οποία δέχεται τις αντιρρήσεις του κατηγορουμένου και διατάσσει την αναστολή εκτελέσεως του μέτρου ασφαλείας της απελάσεως, και δεν εξαφανίζει την δικαστική απόφαση που επέβαλε το μέτρο της απελάσεως πλην όμως η φράση 'κατάργηση δικαστικής απόφασης' της δ/ξης του άρθρου 3 περ. δ' της ρηθείσης κ.υ.α 4000/2003 έχει την έννοια ότι απλώς αίρονται οι συνέπειες που απορρέουν από το διατακτικό της αποφάσεως με την οποία αποφασίσθηκε η απέλαση, με περαιτέρω συνέπεια να αναστέλλονται και οι συνέπειες της εγγραφής στον Ε.Κ.ΑΝ.Α του καταδικασθέντος αλλοδαπού, για ισόχρονο διάστημα, ήτοι για όσον χρόνο διαρκεί η αναστολή εκτελέσεως του μέτρου ασφαλείας της απελάσεως και να θεωρείται ο αλλοδαπός κατά το χρονικό αυτό διάστημα ως μη εγγεγραμμένος στον Ε.Κ.ΑΝ.Α.». Η γνωμοδότηση αυτή, παρ' ότι ζητήθηκε από το Υ.Δ.Τ., δεν έγινε αποδεκτή απ' αυτό ούτε ακολουθήθηκε στην διοικητική πρακτική.

Όμοια άλλωστε έκρινε και η **Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (απόφ. 53/2005)** σε περίπτωση καταδικαστικής απόφασης Μονομελούς Πλημμελειοδικείου για παράνομη είσοδο και διαμονή με ταυτόχρονη διαταγή απέλασης. Η Αρχή αποφάνθηκε συγκεκριμένα ότι «[ε]φόσον οι αντιρρήσεις κατά της πιο πάνω απόφασης έγιναν δεκτές και διατάχθηκε η μη εκτέλεση της απέλασης, δεν υφίσταται λόγος καταχώρισης στον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθυμητών Αλλοδαπών».

Πρόσφατα εξάλλου έγινε δεκτό από την **Εισαγγελία του Αρείου Πάγου (Γνωμ. 2/2006, ΠοινΔικ 2006, σ. 574)** ότι «η καταχώριση στον κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών της απόφασης του δικαστηρίου που έκανε δεκτές τις αντιρρήσεις του αλλοδαπού κατά της δικαστικής απέλασής του, ή αλλιώς η οριστική ή η προσωρινή διαγραφή του απ' αυτόν, γίνεται με κριτήριο τους λόγους για τους οποίους το δικαστήριο δέχθηκε τις αντιρρήσεις και προσδιορίζονται από την ερμηνεία του περιεχομένου της σχετικής απόφασης, δηλ. από το συνδυασμό του σκεπτικού και του διατακτικού της». Οφείλει συνεπώς η Διοίκηση να εξετάσει το περιεχόμενο της δικαστικής απόφασης, προκειμένου να εκτιμήσει την πιθανή συνδρομή λόγων που δικαιολογούν τη διαγραφή από τον Κατάλογο. Διαφορετικά είχαν τοποθετηθεί προηγούμενα οι ΓνωμΕισΕφΘεσ 1594/2005 και ΓνωμΕισΠρωτΗρ 3081/2004.

Γ). Η απέλαση αποτελεί θεσμό του ποινικού αλλά και του διοικητικού δικαίου. Στο πλαίσιο του ποινικού δικαίου νοείται ως μέτρο ασφαλείας (άρ. 74 και 99 ΠΚ) ή παρεπόμενη ποινή και επιβάλλεται από δικαστήριο (δικαστική απέλαση), ως αντίδραση στην τέλεση ορισμένου ποινικού αδικήματος (ΑΠ 1449/2005). Από την άλλη πλευρά, ως διοικητικό μέτρο (διοικητική απέλαση) επιβάλλεται από τη Διοίκηση και υπηρετεί ευρύτερους στόχους προστασίας του κοινωνικού συνόλου (δημόσια τάξη και ασφάλεια). Η απέλαση συνεπάγεται τη διακοπή του δεσμού ενός ατόμου με ορισμένο κράτος, μέσα από τη μη ανοχή της παρουσίας του πρώτου στο έδαφος του δεύτερου. Ως εκ τούτου, εάν ο αλλοδαπός βρίσκεται στην επικράτεια του ελληνικού κράτους απομακρύνεται σε εκτέλεση αυτής, ενώ εάν βρίσκεται εκτός των ορίων της χώρας δεν επιτρέπεται η είσοδός του σ' αυτήν. Συνεπώς, η πράξη απομάκρυνσης (καταχρηστικώς «απέλαση» υπό στενή έννοια) ή η παρεμπόδιση εισόδου στη χώρα δεν συνιστούν το περιεχόμενο, αυτό καθ' εαυτό, της απέλασης, αλλά μόνο πράξη υλοποίησης αυτής, στο πλαίσιο εκτέλεσης της απόφασης. Συνεπώς, περισσότερες πράξεις υλοποίησης μπορεί να λάβουν χώρα βάσει μίας και της αυτής απέλασης, η οποία έχει διαρκή ισχύ (βλ. ΑΠ 1984/2005). Έτσι π.χ. διαδοχικά απομάκρυνση και παρεμπόδιση εισόδου ή διαδοχικές παρεμποδίσεις εισόδου στη χώρα μπορεί να είναι επιβεβλημένες στο πλαίσιο εκτέλεσης μίας απέλασης. Αντίθετα, μια απομάκρυνση από τη χώρα ή μια παρεμπόδιση εισόδου δεν συνεπάγεται (ολοκληρωτική) υλοποίηση της απέλασης και άρα εξάντληση της ισχύος της, αφού αυτή αναπτύσσει διαρκή αποτελέσματα (ΓνωμΕισΑΠ 7/2001). Σε τούτο άλλωστε συνάδει η διάταξη του άρθρου 74 παρ. 3 ΠΚ, κατά την οποία η επάνοδος του απομακρυθέντος («απελαθέντος») αλλοδαπού είναι δυνατή μόνη μετά από σχετική απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης. Σύμφωνα με τα παραπάνω, ενόσω δεν έχει παύσει η ισχύς της δικαστικής απόφασης απέλασης με την ευδοκίμηση κάποιου ενδίκου μέσου, η ανάληψη πράξεων υλοποίησης σε εκτέλεσή της είναι όχι μόνο δυνατή αλλά και επιβεβλημένη.

Από την άλλη πλευρά η εγγραφή στον Ε.Κ.ΑΝ.Α., συνιστά τεχνικό μέσο προπαρασκευής για την υλοποίηση της απέλασης, αφού μέσω αυτού επιδιώκεται π.χ. η παρεμπόδιση εισόδου του απομακρυθέντος («απελαθέντος»). Επιπλέον η εγγραφή στον Ε.Κ.ΑΝ.Α. λόγω δικαστικής απέλασης, αποτελεί επακόλουθο της ποινικής καταδίκης και της επιβολής ορισμένου μέτρου ασφαλείας ή ορισμένης

παρεπόμενης ποινής (απέλαση). Οι συνέπειες ή τα επακόλουθα της ποινικής καταδίκης εμφανίζουν ένα πολύ υψηλό βαθμό εξάρτησης από την ποινική καταδίκη, στην οποία στηρίζονται και από την οποία δικαιολογούνται. (βλ. π.χ. άρ. 47 παρ. 1 Συντ.). Εν προκειμένω η εγγραφή στον Ε.Κ.ΑΝ.Α. συνιστά κατ' ακρίβειαν συνέπεια που δεν εξαγγέλλεται μεν από τη δικαστική απόφαση αλλά επέρχεται *«με βάση άλλες ειδικές διατάξεις εξαιτίας της καταδίκης»* (ΟΛΑΠ 12/2003).

Σ' αυτό το πλαίσιο ως *«κατάργηση της δικαστικής απόφασης που επέβαλε την απέλαση»* πρέπει, κατ' αρχήν, να νοηθεί η «ακύρωση» της διάταξης αυτής μετά την ευδοκίμηση οιοδήποτε ενδίκου μέσου (π.χ. έφεσης, αναίρεσης κ.λπ.). Ωστόσο η χρήση του όρου «κατάργηση» παραπέμπει την αναζήτηση σ' όλο το φάσμα της ποινικής δικονομίας, οπουδήποτε δηλαδή και με οποιοδήποτε νόμιμο τρόπο μπορεί να επέλθει αποδυνάμωση του επιβληθέντος μέτρου. Έτσι ως *«κατάργηση της δικαστικής απόφασης»* πρέπει να νοηθεί και η απενεργοποίησή της εφόσον δηλ. δεν είναι δυνατή η εκτέλεσή της (άρ. 99 παρ. 5 ΠΚ). Τέτοιες περιπτώσεις είναι π.χ. απονομή χάρης (άρ. 47 Συντ., άρ. 567 ΚΠΔ), η παραγραφή (άρ. 75 ΠΚ, άρ. 568 ΚΠΔ), η αναστολή εκτέλεσης όταν η απέλαση είναι παρεπόμενη ποινή (άρ. 104 παρ. 2 ΠΚ), η άρση του αξιοποιήσιμου της πράξης (άρ. 2 παρ. 2 ΠΚ) ή μεταγενέστερα γεγονότα που εμποδίζουν την απέλαση (ενδ. κτήση της ελληνικής ιθαγένειας, κίνδυνος βασανιστηρίων) κ.λπ. Στις περιπτώσεις αυτές, εφόσον ανακύψει αμφιβολία ή διαφωνία μεταξύ αλλοδαπού και εισαγγελέα, η υπόθεση εισάγεται στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών με την υποβολή αντιρρήσεων (άρ. 565 ΚΠΔ). (ΓνωμΕισΑΠ 3/2006).

Ειδικότερα, με την διαδικασία του άρ. 565 ΚΠΔ εισάγεται στο δικαστήριο των πλημμελειοδικών *«[κ]άθε αμφιβολία ή αντίρρηση σχετικά με την εκτελεστικότητα της απόφασης»*. Οι αντιρρήσεις αυτές *«μπορούν να αφορούν όχι μόνο την ποινή αλλά και το είδος και τη διάρκεια του επιβληθέντος μέτρου ασφαλείας, αφού η χρήση του όρου 'ποινή' στο περί εκτελέσεως μέρος του Κ.Π.Δ. γίνεται με ευρεία έννοια, ώστε να περιλαμβάνει και τα μέτρα ασφαλείας και έτσι ως ποινή θεωρείται και κάθε μέτρο από τα διαλαμβανόμενα στα άρθρα 69-74 του Π.Κ που είναι στερητικά ή περιοριστικά της προσωπικής ελευθερίας, ήτοι και αυτό της απελάσεως αλλοδαπού, που διατάσσεται με δικαστική απόφαση»* (ΑΠ 1984/2005). Με τις αντιρρήσεις που εισάγονται και την απόφαση που εκδίδεται δεν θίγεται το κύρος ή το ουσιαστικό περιεχόμενο (ποινή, ακυρότητες, νομικά σφάλματα κ.λπ.) της δικαστικής απόφασης, αφού στη συγκεκριμένη διάταξη (άρ. 565 ΚΠΔ) δεν καθιερώνεται κάποιο ένδικο μέσο κατά της δικαστικής απόφασης που θα προσέβαλε το αμετάκλητο αυτής. Αντίθετα αυτό που κρίνεται και μόνο είναι η εκτέλεση της (ΑΠ 376/2003). Σε περίπτωση όμως που οι αντιρρήσεις γίνουν δεκτές, διατάσσεται η αναστολή εκτέλεσης της απόφασης, η οποία συνεπώς δεν μπορεί να αναπτύσσει στο εξής τα έννομα αποτελέσματά της. Συνεπώς, δεν είναι νόμιμη η ανάληψη νέων ενεργειών υλοποίησης της απόφασης ενώ αν έχουν αναληφθεί τέτοιες, σταματά η περαιτέρω συνέχισή τους. Αντίθετα, οι ήδη αναληφθείσες και αποκληρωθείσες ενέργειες υλοποίησης δεν θίγονται αναδρομικώς ως προς την νομιμότητά τους ούτε θεωρούνται ως μηδέποτε λαβούσες χώρα. Εφόσον όμως οι ενέργειες αυτές αναπτύσσουν

διαρκές αποτέλεσμα, επιφέροντας δυσμενείς συνέπειες στον ενδιαφερόμενο, ανακύπτει αμέσως υποχρέωση άρσης, ανάκλησης ή παύσης των ενεργειών αυτών (βλ. αντιστοίχως για τη χάρη ΣΤΕ 2588/2004). Ειδικότερα στην περίπτωση της απέλασης, ως μέτρου διαρκούς ισχύος, με την αναστολή εκτέλεσης (κατ' άρ. 565 ΚΠΔ) δεν θίγονται οι προγενέστερες απομακρύνσεις του αλλοδαπού από τη χώρα ούτε οι αντίστοιχες παρεμποδίσσεις εισόδου ούτε και η εγγραφή στον Ε.Κ.ΑΝ.Α. Ωστόσο, στο εξής δεν μπορούν να αναληφθούν νέες πράξεις υλοποίησης της απέλασης (νέες απομακρύνσεις ή παρεμποδίσσεις), ενώ οι εν εξελίξει θα πρέπει να διακοπούν. Πλέον τούτων όμως η καταχώριση στον Ε.Κ.ΑΝ.Α. ως επιμέρους μέτρο εκτέλεσης, πιο συγκεκριμένα ως τεχνικό μέσο εξασφάλισης ή προπαρασκευής μέτρων υλοποίησης, αναπτύσσει διαρκή (δυσμενή) αποτελέσματα για τον ενδιαφερόμενο. Συνεπώς, στο βαθμό που εξαρτάται από την απόφαση απέλασης, η εκτέλεση της οποίας έχει ανασταλεί, η καταχώριση στον Ε.Κ.ΑΝ.Α. στερείται πλέον του αναγκαίου νομικού υποβάθρου. Ως εκ τούτου, η αναστολή εκτελέσεως της απέλασης, οδηγεί αναπόφευκτά στην άρση των επιμέρους πράξεων εκτελέσεως αυτής, ως τέτοια δε νοείται και η εγγραφή στον Ε.Κ.ΑΝ.Α.

IV. Διαπιστώσεις.

Με βάση τα ανωτέρω δεδομένα δε διαφαίνεται ο νόμιμος λόγος που δικαιολογούσε την παρεμπόδιση εισόδου στη χώρα της κ. *** ** από την άφιξή της στο αεροδρόμιο Ηρακλείου (28.3.2005) ή πάντως από την αναστολή εκτέλεσης της δικαστικής απόφασης απέλασης (30.3.2005) μέχρι και τις 05.04.2005, δηλ. συνολικά οκτώ (8) ή πάντως έξι (6) ημέρες.

Ειδικότερα, ως προς τη συγκεκριμένη υπόθεση:

Α). Η δράση της ΕΛ.ΑΣ. φαίνεται να αναδεικνύει μια ασαφή εικόνα σχετικά με τις δύο εντελώς διακρινόμενες έννοιες αφενός της «ισχύος» και αφετέρου της «εκτελεστότητας» της δικαστικής απόφασης απέλασης, αφού στηρίζει τις ενέργειές της στην πρώτη και όχι, ως οφείλει, στην δεύτερη.

Β). Η υπ' αριθμ. 9447/2/309/α/18.01.2005 «άρνηση εισόδου στα σύνορα» τη ΕΛ.ΑΣ. είχε καταστεί ανενεργός (λόγω της προσωρινής Δγής αναστολής εκτελέσεως) και μάλιστα είχε ενημερωθεί γι' αυτό εγκαίρως και επισήμως ολόκληρη η ιεραρχία της Ελληνικής Αστυνομίας (Υ.Δ.Τ., Α.Δ. Ηρακλείου, Α.Τ. Αερολιμένα Ηρακλείου). Συνεπώς η δικαστική αυτή απόφαση δεν έγινε σεβαστή.

Γ). Η απέλαση, που είχε επιβληθεί από το ΤρΠλημΚαλ, ήτο εξίσου ανενεργός εφόσον είχε μεσολαβήσει η υπ' αριθμ. 1029/2005 απόφ. του ΤρΠλημΗρ. με την οποία είχε διαταχθεί η αναστολή εκτελέσεως.

Δ). Η εγγραφή της ενδιαφερομένης στον Ε.Κ.ΑΝ.Α. δεν μπορούσε να δικαιολογήσει την παρεμπόδιση εισόδου στη χώρα, χωρίς μάλιστα την έκδοση νέας απόφασης «άρνησης εισόδου», εφόσον η αρχική είχε ανασταλεί δικαστικώς. Άλλωστε, τελικά και η ΕΛ.ΑΣ. αναγνώρισε τη ορθότητα αυτής της επιλογής, αφού επέτρεψε την είσοδο της ενδιαφερομένης, χωρίς να προηγηθεί διαγραφή από τον Ε.Κ.ΑΝ.Α.

Ε). Με βάση τα παραπάνω, ο Συνήγορος του Πολίτη, θεωρεί ότι η συγκεκριμένη υπόθεση έχρηζε περαιτέρω διερεύνησης ιδίως ως προς τη νομιμότητα των επιμέρους ενεργειών των αστυνομικών οργάνων προς παρεμπόδιση εισόδου στη χώρα της κ. *** **.

Γενικότερα ωστόσο, για το ευρύτερο ζήτημα, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι με την πρόσφατη ΚΥΑ 4000/4/32-ιβ'/4.9.2006 το ως άνω θέμα ρυθμίζεται ικανοποιητικά, σύμφωνα μάλιστα με τις απόψεις της Αρχής, εφόσον (άρ. 3 παρ. 2, ε') η «αναστολή εκτελέσεως της απόφασης απέλασης από το αρμόδιο δικαστήριο και για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή αυτή» οδηγεί σε αυτοδίκαιη παύση της εγγραφής στον ΕΚΑΝΑ. Τέτοια περίπτωση αναστολής εκτελέσεως συνιστά βέβαια η αναστολή λόγω ανέφικτης απέλασης (κατ' άρ. 99 παρ. 5 ΠΚ) αλλά και η αποδοχή αντιρρήσεων περί την εκτελεστικότητα της απέλασης, κατ' άρ. 565 ΚΠΔ.

V. Συμπέρασμα – Πρόταση.

Η στάση της ΕΛ.ΑΣ. κατά την είσοδο της κ. *** ** δεν υπήρξε νομικά ορθή, με αποτέλεσμα αυτή να ταλαιπωρηθεί παραμένοντας στο αεροδρόμιο για ικανό χρόνο. Σε κάθε περίπτωση είτε αυτή η στάση οφείλεται σε άγνοια, είτε σε εσφαλμένη εκτίμηση, είτε στις, κατά την ΕΛΑΣ, «αντικρουόμενες αποφάσεις» ανακύπτει η ανάγκη για παροχή λεπτομερών διευκρινίσεων στις αρμόδιες υπηρεσίες ώστε να αποφεύγονται αντίστοιχες καταστάσεις. Αντικείμενο αυτών των διευκρινίσεων θα μπορούσε να είναι η ισχύς των αποφάσεων απέλασης, των εγγραφών στον Ε.Κ.ΑΝ.Α., η αυτοδίκαιη διαγραφή σε περίπτωση αναστολής κ.λπ.

Κατόπιν των ανωτέρω σας παρακαλούμε, σύμφωνα με το άρ. 4 παρ. 5 ν.3094/2003, να μας ενημερώσετε για τις απόψεις σας επί του θέματος και τις τυχόν ενέργειες που προτίθεστε να αναλάβετε.

Για κάθε παραπέρα πληροφορία ή διευκρίνιση θα είμαστε στη διάθεσή σας.

Με τιμή

Ανδρέας Τάκης
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ
Δ/ΝΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ/1^ο ΤΜΗΜΑ
Π.Κανελλοπούλου – 4, 101 77 ΑΘΗΝΑ

Κυρία *** **